

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Державна політика в сфері національної безпеки: теорія та практика»

Кафедра теорії, історії та філософії
права і кримінального права

Статус дисципліни	<u>electives (вибіркова)</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Ступінь вищої освіти	<u>магістр</u>
Галузь знань	<u>081 «Публічне управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>
Освітня програма	<u>магістр</u>
Форми здобуття вищої освіти	<u>заочна</u>
Мова навчання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>залік</u>

Прізвище, ім'я, по батькові
науково-педагогічного працівника,
який веде дисципліну
науковий ступінь, вчене звання посада
профайл викладача

Науково-педагогічний склад кафедри

Контактний тел.

<https://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-teoriyi-derzhavi-ta-prava/zagalni-vidomosti/sklad-kafedri.html>

Телефон **(044) 245-24-69**, внутрішній номер
тел. **11-25**

Електронна адреса

k001@naiu.kiev.ua

Консультації

Очні: *(відповідно до окремого графіка кафедри)*

Онлайн: електронною поштою,

пн-пт з 9:00 до 16:00

Очна форма навчання:

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=58>

Заочна форма навчання:

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=710>

Сторінка навчальної
дисципліни на офіційному
вебпорталі НАВС

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Державна політика в сфері національної безпеки: теорія та практика» є набуття здобувачем вищої освіти знань щодо теоретичних та методологічних засад державної політики в сфері національної безпеки, як окремого виду юридичного явища, а також а також навички та вміння кваліфікації та здійснення захисту національної безпеки.

Тривалість. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється в обсязі 90 годин (3 кредиту ECTS).

Форми та методи навчання. Очна серія лекцій, семінарських і практичних занять, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Здобувачі мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

В процесі навчання використовуються: словесні, наочні та практичні методи навчання.

Система поточного контролю. Поточний контроль успішності здобувачів доктора філософії – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному заняттях відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль – усний (у вигляді індивідуального або групового опитування, аналізу ділових ситуацій, ділових ігор) або письмовий (у вигляді контрольної роботи, тестів). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач.

Контрольне оцінювання може проводитись в усній формі, у формі письмової контрольної роботи та/або тестування (комп'ютерного, письмового).

Контроль самостійної роботи здійснюють шляхом перевірки виконаних завдань на практичних, семінарських заняттях, написання рефератів, есе тощо.

Система підсумкового контролю. Підсумковий контроль – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі іспиту. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни

в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичних питання.

Пререквізити: юридична деонтологія; теорія держави і права; історія держави і права України; історія держави і права зарубіжних країн; філософія; адміністративне право; конституційне право; цивільне право; кримінальне право; право Європейського Союзу; міжнародне право.

Постреквізити: міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності; гендерна рівність та заборона дискримінації в професійній діяльності; охорона праці в галузі та особиста безпека в професійній діяльності; реалізація адміністративного законодавства України; реалізація кримінального законодавства України.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання «hard skills»

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> – Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. (РН-01); – Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. (РН-03); – Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. (РН-07); – Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції. (РН-11). 	<ul style="list-style-type: none"> – Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери (СК-02); – Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування. (СК-03); – Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування. (СК-07); – Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. (СК-08); – Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування. (СК-09).

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-01);
- Здатність розробляти та управляти проектами (ЗК-03);
- Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні (ЗК-04);
- Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. (ЗК-05);
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-07).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі другого (магістерського) ступеня вищої освіти повинні:

знати:

- методологічні підходи до розуміння державної політики, безпеки, національної безпеки;
- знати та розуміти процеси формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки, координації між різними органами при цій діяльності;
- узагальнювати теоретичні та практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, аргументовано їх пояснювати;
- аналізувати та визначати потреби удосконалення державної політики в сфері національної безпеки її захисту;
- визначати нормотворчі та правозастосовні прогалини, помилки у напрямі державної політики у сфері національної безпеки, вживати заходи по їх усуненню та удосконаленню;

уміти:

- давати усні та письмові аргументовані відповіді з питань навчальної дисципліни;
- уміти забезпечувати законність, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків;
- уміти кваліфікувати діяння, що відносяться до захисту сфери національної безпеки;
- використовувати знання та вміння для надання кваліфікованих юридичних висновків й консультацій в у реалізації, захисту національної безпеки;
- здійснювати наукові дослідження у напрямі державної політики у сфері національної безпеки;
- викладати юридичні дисципліни на високому теоретичному й методичному рівнях, впроваджувати інноваційні технології, методи і засоби навчання;
- здійснювати правове виховання.

навички:

- використовувати понятійно-категоріальний апарат при вирішенні правових проблем;
- здійснювати власні наукові дослідження з проблем, що входить до предмету початкової дисципліни;
- застосувати теоретичні знання для високопрофесійного виконання службових обов'язків в процесі реалізації державної політики в сфері національної безпеки та її захисту;
- практично застосовувати набуті знання при підготовці наукових статей та тез;
- формулювати та обґрунтовувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт
Т.1 Державна політика у сфері безпеки: теоретична та правова основа (6 год.)	Лекційне (2 год.), семінарське заняття (4 год.)
Т.2 Суб'єкти формування, реалізації та забезпечення державної політики у сфері національної безпеки (2 год.)	семінарське (2 год.,)
Т.3 Стратегічне планування та перспективи розвитку державної політики у сфері національної безпеки (4 год.)	Лекційне (2 год.), семінарське (2 год.,)
Т.4 Злочини проти основ національної безпеки (6 год.)	Лекційне (2 год.), семінарське (4 год.,)
Тема 5. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (2 год.)	семінарське (2 год.,)

Індивідуальні завдання (курсіві, дипломні роботи)

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Державна політика в сфері національної безпеки: теорія та практика» не передбачено.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

– пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та ін.;

– мультимедійний проектор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

Основні, рекомендовані, інформаційні джерела.

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради (ВВР). 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листоп. 2015 р. № 794-VIII (в редакції від 20 берез. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 6. Ст. 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19>.
3. Про державне оборонне замовлення: Закон України від 3 берез. 1999 р. № 464-XIV (в редакції від 3 лют. 2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/464-14> (дата звернення: 18.03.2020).
4. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23 берез. 2000 р. № 1602-III (в редакції від 02 груд. 2012 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text> (дата звернення: 18.03.2020).
5. Про державне стратегічне планування: Проект Закону України URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e7b8af7a-7c03-4d5b-aaa5-d7e84388&title=ProektZakonuUkrainiproDerzhavneStrategichnePlanuvannia> (дата звернення: 18.03.2020).
6. Про державні цільові програми: Закон України від 18 берез. 2004 р. № 1621-IV (в редакції від 12 жовт. 2018 р.). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. № 25. Ст. 352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>.
7. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
8. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII (в редакції від 20 груд. 2019 р.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 13. Ст. 91). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-VIII>.
9. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 груд. 1993 р. № 3782-XII. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12/ed20090611/find?text>
10. Про затвердження Інструкції з проведення аналізу ризиків у Державній прикордонній службі України: Наказ МВС України № 1007 від 11 груд. 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0091-18>
11. Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України: Наказ

Міноборони України від 23 берез. 2017 р. № 164. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17/ed20170323#n176>

12. Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій: Наказ МВС України № 658 від 6 серп. 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0969-18/ed20200320#n14>

13. Про затвердження плану заходів з проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони України та методичних рекомендацій щодо його проведення: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 лют. 2015 р. № 139-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/139-2015-%D1%80>

14. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 серп. 2019 р. № 693-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-2019-%D1%80>

15. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січ. 2014 р. № 11 (в редакції від 24 груд. 2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#n10>

16. Про затвердження Положення про підсистему реагування на надзвичайні ситуації, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт єдиної державної системи цивільного захисту: наказ Міністерства внутрішніх справ України № 792/28922 від 30 трав. 2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0792-16>

17. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України № 773 від 10 серп. 2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16>

18. Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм: Постанова Кабінету Міністрів України № 106 від 31 січ. 2007 р. (в редакції від 24 груд. 2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2007-%D0%BF>

19. Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України № 849 від 29 верес. 2019 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-programi-diyalnosti-kabinetu-ministriv-ukrayini-849290919> (дата звернення: 27.02.2020).

20. Про інформацію: Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed20170101#n21> (дата звернення: 27.02.2020).

21. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII (в редакції від 20 берез. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 13. Ст. 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

22. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 7 жовт. 2010 р. №

2591-VI (втратив чинність на підставі Закону № 794-VII (794-18) від 27 лют. 2014 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2591-17> (дата звернення: 24.03.2020).

23. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квіт. 1995 р. № 116/95-ВР (редакція від 2 квіт. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1995. № 19. Ст. 134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95-%D0%B2%D1%80#n33>.

24. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 лип. 2017 р. № 2136-VIII (в редакції від 20 берез. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2017. № 35. Ст. 376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.

25. Про Концепцію боротьби з тероризмом в Україні: Указ Президента України від 5 берез. 2019 р. № 53/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53/2019>

26. Про Концепцію діяльності органів виконавчої влади у забезпеченні енергетичної безпеки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 січ. 1998 р. № 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/48-98-%D0%BF>

27. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР (в редакції від 2 квіт. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.

28. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 10-XIV (в редакції від 2 квіт. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 20–21. Ст. 190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

29. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листоп. 2015 р., № 848-VIII (в редакції від 16 жовт 2020 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

30. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII (в редакції від 4 берез. 2015 р.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 47. Ст. 2051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1698-18/ed20150304>.

31. Про національну безпеку України: Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII (редакція від 15 берез. 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>

32. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 24.03.2020).

33. Про оборону України: Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1932-XII (в редакції від 27 берез. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1992. № 9. Ст. 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>.

34. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2163-VIII. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19/ed20171005#n13>

35. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовт. 1992 р. № 2707-XII. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12/ed20171218#n18> (дата звернення: 24.03.2020).

36. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12/ed20150101>

37. Про Положення про офіс Президента України: Указ Президента України № 436/2019 від 25 черв. 2019 р. (в редакції від 30 квіт. 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text>

38. Про правові засади цивільного захисту: Закон України від 24 черв. 2004 р. № 1859-IV (Закон втратив чинність на підставі Кодексу № 5403-VI (5403-17) від 2 жовт. 2012 р., ВВР, 2013, № 34–35, ст. 458). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. № 39. Ст. 488. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1859-15>.

39. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII (в редакції від 20 берез. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 2–3. Ст. 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

40. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 берез. 1998 р. № 183/98-ВР (в редакції від 11 січ. 2019 р.). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1998. № 35. Ст. 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>

41. Про Рахункову палату: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII (в редакції від 20 берез. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 36. Ст. 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.

42. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13 квіт. 2017 р. № 2019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19/ed20170413>

43. Про співробітництво в галузі авіаційної безпеки: Угода між Урядом України і Урядом Азербайджанської Республіки від 22 груд. 1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/031_068/ed19960819/find?Text=%C1%E5%E7%EF%E5%EA%E0 (дата звернення: 21.01.2020).

44. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 груд. 1997 р. № 776/97-ВР (в редакції від 20 берез. 2020 р.). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1998. № 20. Ст. 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>

45. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI (в редакції від 18 квіт. 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

46. Про центральні органи виконавчої влади: проект Закону України від 02 лют. 2011 р. № 8055. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17> (дата звернення: 17.03.2020).

47. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лют. 1993 р. № 2974-XII (Закон втратив чинність на підставі Кодексу № 5403-VI (5403-17) від 2 жовт. 2012 р. ВВР. 2013. № 3–35. Ст. 458). *Відомості Верховної Ради України*

(BBP). 1993. № 14. Ст. 124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-12/ed19930203>.

48. Simeon Richard. Studying Public Policy. *Canadian Journal of Political Science. Revue canadienne de science politique*. 1976. Vol. 9. No. 4. December. P. 548–580.

49. Тихомиров Д. А. Государственная политика: подходы к пониманию. *Право и политика*. 2018. № 3. С. 122–129.

50. Полтораков О. Ю. Реконцептуалізація поняття «безпека» в сучасному політико-політологічному дискурсі. *Політичний менеджмент*. 2009. № 5. С. 19–28.

51. Підлипна Р. П. Методологічні засади тлумачення дефініції «соціальна безпека». *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. Вип. 25.2. С. 277–278.

52. Пендюра М. М. Національна безпека України в контексті сучасних європейських геополітичних трансформацій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київський національний ун-т внутрішніх справ. К., 2006. 19 с.

53. Орлов В. А. Конституційно-правова основа громадського порядку. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2013. Вип. 5. С. 223–229.

54. Петренко І. Сутність державної політики та державних цільових програм. *Віче*. 2011. № 10. С. 23–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2011_10_10

Пасічник В. Філософська категорія безпеки як основа нової парадигми державного управління національною безпекою. *Демократичне самоврядування: науковий вісник*. 2011. Вип. 7. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik7/fail/pasichnyk.pdf.

55. Петришин О. Демократичні основи правової, соціальної державності. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 1. С. 32–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/varnyu_2014_1_5.

56. Петренко І. І. Експертно-аналітичне забезпечення державної політики: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2011. 20 с.

57. Піх Н. С. Особливості нормативно-правового застосування терміна «громадська (публічна) безпека і порядок» в Україні на сучасному етапі. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2019. Т. 30 (69) № 5. С. 96–104.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Президент України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Міністерство юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
5. Міністерство внутрішніх справ. URL: <https://mvs.gov.ua/>

6. Асоціація міжнародного права. URL: <http://www.ila-hq.org>
7. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. URL: <http://ials.sas.ac.uk/library/eservice/elibrary.htm>
8. Європейський Союз. URL: <https://europa.eu>.
9. Європейський суд з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int>.
10. Загальна інформація про установи ЄС: URL: <http://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm>
11. Міжнародний кримінальний суд. URL: <https://www.icc-cpi.int>.
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua>
13. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.library.ukma.edu.ua>
14. Національна академія внутрішніх справ. URL: <http://www.naiou.kiev.ua>
15. Національна бібліотека Німеччини. URL: http://www.dnb.de/DE/Home/home_node.html
16. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
17. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <http://www.nplu.org>
18. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
19. Національна бібліотека Франції. URL: <http://www.bnf.fr/>
20. Національна Парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
21. Німецькі бібліотеки. URL: <http://www.ddb.de/>
22. Організація Об'єднаних Націй. URL: <http://www.org.ua>
23. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk.
24. Рада Європи. URL: <https://www.coe.int>.
25. Українська правнича фундація. URL: <http://www.ulf.com.ua/>
26. Українська асоціація міжнародного права. URL: <https://www.uail.com.ua>.
27. Центр європейського і порівняльного права. URL: <http://www.eclg.gov.ua/>
28. Центр розвитку українського законодавства. URL: <http://www.ulde.kiev.ua/news.php>
29. Центр політико-правових реформ. URL: <http://pravo.org.ua>
30. Юридична бібліотека Школи права Єльського університету. URL: <http://library.law.yale.edu>

Політики курсу

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин навчання може відбутись у дистанційному режимі.

Лекції проводяться у формі активної бесіди з елементами дискусії, розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку науково-педагогічного працівника. Під час лекційних занять важливою умовою їх ефективності є активна участь здобувачів вищої освіти в обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Під час *семінарських занять*, що проводяться у формі міні-дискусій, опитування, заслуховування та аналізу тематичних доповідей і рефератів тощо, відбувається більш детальне обговорення теоретичних положень заняття та закріплення знань, отриманих здобувачами ступеня вищої освіти під час лекцій.

Під час проведення *практичних занять* використовуються активні форми їх проведення: дискусії, ділові ігри, розв'язування тестових та практичних завдань та інше.

Вимоги до організації *самостійної роботи* здобувачів вищої освіти визначаються робочими навчальними програмами дисципліни. Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел, підготовка і безумовне виконання поточних практичних завдань, а також самостійне вивчення окремих тем під координуванням викладача.

Плани семінарських та практичних занять, практичні завдання, методичні вказівки до окремих тем, джерела, система оцінювання знань подані у відповідних методичних вказівках. Їх можна переглянути на Веб-сайті НАВС у розділах «Кафедра теорії держави та права», «Дистанційні курси».

Пропущені заняття та незадовільні оцінки (академічна заборгованість) відпрацьовуються під час консультацій викладачів кафедри. Академічна заборгованість має бути ліквідована до проведення підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання заліку (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Консультативну допомогу здобувачі ступеня вищої освіти магістра можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри теорії держави та права (за затвердженням графіком проведення консультацій) або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою **k001@naia.kiev.ua**

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ.

Система оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт						Підсумковий контроль залік	Підсумкова кількість балів
<i>max 60%</i>						<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	Самостійна робота	Залік/Екзамен	
5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Критерії оцінювання результатів навчання

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
--	----------------------------

5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив від 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 75–90% тестових завдань.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60–75% тестових завдань.
2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив до 60% тестових завдань.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Нормативним підґрунтям встановлення рейтингу компетентності є Закон України «Про вищу освіту». Відповідно до статті 50 Закону України «Про вищу освіту» формами організації освітнього процесу є:

1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи.

Вищий навчальний заклад на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується керівником вищого навчального закладу (п. 4 статті 10 ЗУ «Про вищу освіту»).

За рекомендацією МОН України розподіл балів з яких формується рейтинг компетентності здобувача вищої освіти відбувається між поточним контролем (60 балів) та підсумковим контролем (40 балів).

Рейтинг компетентності курсантів (слухачів, студентів) з навчальної дисципліни.

Рейтинг компетентності курсанта (слухача, студента) з навчальної дисципліни, що забезпечуються кафедрою включає *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) та *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи). Що відповідає пропорції за 100-бальною шкалою: максимальний рейтинг з навчальної роботи – 60 балів (мінімальний 30 балів), максимальний рейтинг з підсумкового контролю – 40 балів. Якщо курсант (слухач, студент) не зміг отримати мінімальної кількості балів з навчальної роботи (30 балів) або його загальний рейтинг компетентності складає менше 60 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість.

Якщо курсант (слухач, студент) виявляє бажання займатися науковою роботою то йому додатково до підсумкового рейтингу компетентності з дисципліни можуть бути зараховані *бали наукової роботи*. У разі зарахування додаткових балів за результатами наукової роботи загальний рейтинг компетентності курсанта (слухача, студента) з навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів¹.

Рейтинг з навчальної роботи магістра

Відповідно до структури навчального плану навчальна робота складається з *аудиторної роботи* (лекційні, лабораторні, практичні, семінарські заняття) та *самостійної роботи*.

Оцінювання компетентності з навчальної роботи магістра з дисциплін, що забезпечуються кафедрою здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 2 до 5. Важливо пам'ятати, що бали це не число, що отримуються в результаті вимірювань і обчислень, а приписане оціночне судження. Виставляючи бали, науково-педагогічний працівник має їх обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями (табл. 1).

¹ Тобто даний рейтинг є додатковим і у разі перевищення 100 бальної шкали зменшується на ту кількість балів які її перевищують. Наприклад, *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) – 55 балів, *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи) – 35 балів, *рейтингові бали за наукову роботу* – 20 балів, сума $55+35+20=110$, загальний рейтинг компетентності курсанта (слухача, студента) 100 балів.

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача вищої освіти

Бали	Вид рівня компетентності	Критерій оцінювання компетентності
2	Рецептивно-продуктивний	<i>Незадовільний</i> У курсанта (слухача, студента) <i>відсутні знання</i> навчального матеріалу або він відмовляється від відповіді.
		<i>Низький</i> Курсант (слухач, студент) має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
		<i>Мінімальний</i> Курсант (слухач, студент) має <i>безсистемні знання</i> , допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять, класифікаційних критеріїв та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Репродуктивний	<i>Достатній</i> Курсант (слухач, студент) має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.

4	Конструктивно-варіативний	Добрий	Курсант (слухач, студент) має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Творчий	Відмінний	<i>рівень компетентності.</i> Курсант (слухач, студент) має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проектів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.

Рейтинг компетентності з навчальної роботи курсанта (слухача, студента) визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу курсанта (слухача, студента) отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни помноженого на коефіцієнт K_1 ($K_1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал курсанта (слухача, студента) визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни поділених на кількість відповідей курсанта (слухача, студента) з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)². *При визначенні середньоарифметичного балу курсанта (слухача, студента) необхідною умовою його зарахування є те, що відповідні бали мають бути отриманні курсантом (слухачем, студентом) не менше як на 50% занять з навчальної роботи. У разі не виконання зазначеної умови або коли середньоарифметичний бал курсанта менший 2,5 курсант (слухач, студент) вважається таким, що має академічну заборгованість і не допускається до підсумкового контролю.*

Рейтинг з підсумкового контролю курсантів (слухачів, студентів)

Відповідно до навчального плану підсумковий контроль з навчальних дисциплін, що забезпечуються кафедрою передбачений у формі заліку.

Залік із перевірки компетентності з навчальних дисциплін, що забезпечуються кафедрою складається письмово або усно (за білетами підсумкового контролю, які пропонуються курсанту (слухачу, студенту). Максимальна кількість балів з підсумкового контролю курсантів (слухачів, студентів) становить 40 балів. Білети підсумкового контролю мають складатися з теоретичних і практичних питань. Білети підсумкового контролю мають відповідати таким вимогам:

- кожне питання бажано розпочинати словами: обґрунтувати..., проаналізувати..., дати оцінку..., довести... тощо, щоб забезпечити перевірку вміння курсантів (слухачів, студентів) використовувати набуті знання для вирішення практично спрямованих завдань;

- складність білетів має бути приблизно однаковою і дозволяти курсанту (слухачу, студенту) за час, відведений для відповіді, глибоко та повно розкрити зміст усіх питань;

- при формулюванні завдань (питань) необхідно використовувати поняття, терміни, назви, позначення тощо відповідно до програми навчальної дисципліни.

Кількість питань в білеті підсумкового контролю з навчальних дисциплін визначається кафедрою з урахуванням специфіки дисципліни³.

²

Наприклад, з дисципліни навчальним планом передбачено 5 семінарських та практичних занять. Для того щоб не мати академічної заборгованості курсант (слухач, студент) має відповідати більше ніж на 50% занять тобто на 3 парах. Отже, виконуючи зазначену вимогу він працював на першому занятті і отримав 3 бали, на другому занятті він не підготувався і отримав 2 бали (які в подальшому пересклав на 4), на третьому занятті курсант був у добовому наряді отримав 0 яку в подальшому пересклав на 3 бали, на останньому – 4 бали. Середньоарифметичний бал складає загальна сума балів поділена на кількість оцінок $(3+4+3+4)÷4=3,5$. Відповідно рейтинг компетентності з навчальної роботи курсанта (слухача, студента) буде $3,5 \times 12 = 42$.

Наприклад, два теоретичних питання, одне практичне, одне питання з переліку питань що виноситься на самостійну роботу.

Оцінювання компетентності курсанта (слухача, студента) під час підсумкового контролю здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне питання. Виставляючи рівень компетентності, науково-педагогічний працівник має його обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями.

Рейтинг компетентності з підсумкового контролю курсанта (слухача, студента) визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу курсанта (слухача, студента) отриманого за кожне питання білету підсумкового контролю помножене на коефіцієнт K_2 ($K_2=40:5=8$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал курсанта (слухача, студента) з підсумкового контролю визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне питання білету підсумкового контролю поділених на кількість питань білету з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)⁴.

Рейтинг наукової роботи курсанта (слухача, студента)

За результатами семестрової наукової роботи курсанта (слухача, студента) його рейтинг компетентності з дисципліни може бути підвищений з урахуванням рівнів результативності такої роботи.

Рейтингові бали за наукову роботу курсантів (слухачів, студентів) нараховуються з урахуванням рівнів результативності цієї роботи. Відповідні значення рівнів та додаткові бали визначаються згідно з таблицею (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика оцінювання рівня творчих досягнень здобувача ступеня вищої освіти

<i>Результати творчої роботи курсанта (слухача, студента)</i>	Рівень результативності та додаткові бали
Стаття у факультетському (інститутському) збірнику, призове місце на конкурсі наукових робіт курсантів (слухачів, студентів) факультету (інституту), приз за експонат на виставці курсантських (студентських) робіт, доповідь на факультетській (інститутській) науковій конференції та ін.	I рівень, факультетський (інститутський) – 5 балів

4

Наприклад, курсант (слухач, студент) відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів, за четверте 3 бали. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((3+4+5+3) \div 4) \times 8 = 30$. Або інший приклад, курсант (слухач, студент) відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде перше питання отримав 4 бали, за друге 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((4+5) \div 2) \times 8 = 36$.

<i>Результати творчої роботи курсанта (слухача, студента)</i>	Рівень результативності та додаткові бали
Ті ж досягнення на заходах академічного рівня, прийняття до розгляду заявки на патент та ін.	II рівень, академічний – 10 балів
Ті ж досягнення на заходах міжвузівського рівня чи МОН, МВС декілька досягнень II рівня, участь у республіканських виставках, національних олімпіадах, отримання державного патенту, заявка на закордонне патентування.	III рівень, міністерський, міжвузівський – 15 балів
Статті в міжнародних збірниках та журналах, доповіді на міжнародних конференціях і семінарах, участь у міжнародних олімпіадах, конкурсах та виставках, отримання закордонного патенту.	IV рівень, міжнародний – 20 балів

Силабус схвалено на засіданні кафедри теорії, історії та філософії права НАВС
Протокол від 5 вересня 2024 року № 2

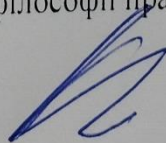
Розробники:

професор кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, професор

Ольга КРИШЕВИЧ

професор кафедри теорії, історії та філософії права,
доктор юридичних наук, доцент

Денис ТИХОМИРОВ